ndag 10 Januari 1944

DAGBLAD

AMIGOE DI CURAÇAO

61ste Jaargang, No. 4101

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zo..gs)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
f 2.00 per maand [Aruba f 2.50] bij vooruitbetaling
Afzonderlijke nummers f 0.10.

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14. Nassaustraat, Oranjestad. Telef. 3..
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Bredestraat, Kralendijk.

Gehele oorlog afhankelijk van Slag aan Oostfront",

verklaart Duitse zegsman.

...ovograd door Konevs legioenen bevrijd.

KIROVOGRAD VEROVERD.

...troepen van Generaal Ivan Ko-... 2e Oekraïne-leger snelden Zon-... uit het veroverde Kirovograd, ter-... het machtige Rode leger aan alle ...en veroverde tegen de steeds ver-...kende Duitse weerstand. Konevs ...en hebben Kirovograd Zaterdag ... na verschillende dagen van bit-... gevechten. Meer dan 6 nazie-di-... werden verslagen in de slag. Het ...Oekraïne-leger slaat thans nieuwe ...n in de nazie-linies, welke de weg ... de Zwarte Zee versperren.

...sommige sectoren van het front ...de Russen zoveel als 65 kilometer ...rderd binnen 36 uren tijds en hun ...ars toont geen tekenen van ver-...ping.

...tussen vervolgt Generaal Nikolai ...tins 1e Oekraïne-leger ook de op-... Deze troepen bevinden zich op ...kilometer van de Roemeense grens ...Russische vordering in Polen heeft ...tgang langs een breed front. Reeds ...ndt de voorhoede zich binnen 8 ...meter van het belangrijke spoor-...knooppunt Sarny.

...e Duitsers zelf hebben de grote ...t van hun positie in het Oosten toe-...even.

...Volgens de radio van Berlijn heeft ...Duitse militaire zegsman verklaard, ...de oorlog zal worden beslist, niet in ...ië, niet in de lucht en niet in West-...ropa, doch in de slagen die thans ...verd worden aan het Oostfront.

DUITSE VOORBEREIDINGEN TEGEN DE INVASIE.

De Geallieerde voorbereidingen om ...ropa uit het Westen binnen te val-... worden weerspiegeld in de Duitse ...pannenheid gelijk gemeld in uit-...dingen uit verschillende delen van ... bezette Europese vasteland en in ...ichten van onzijdige corresponden-...

Van het Oostelijk deel der Middel-...dse Zee—waar de nazies een Turk-...ommekeer vrezen — tot de kust van ...gië is deze gespannenheid merk-...r. De volgende uitzendingen en be-...hten laten het gevoelen van onge-...theid zien: „Het blad „Morgontid-...ngen" van Stockholm zegt in een be-...ht uit Boedapest, dat er een gespan-...n toestand heerst in Sofia en dat ve-...n vrezen, dat Bulgarije een aanval ... doen op Turkije. Het bericht zeide, ...t de Bulgaren beweren niet langer ...kunnen rekenen op de Turkse onzij-...heid.

Een Duitse uitzending uit Brussel, ...elke Zondag werd opgevangen door ...CBS te New York, beweerde, dat ...Geallieerden voornemens zijn een ...fweeks lucht-offensief te openen ...oorafgaande aan de invasie en dat de ...Duitsers in België vooral op hun hoede ...n.

De correspondent van Transocean ...zeide: „Duizenden mensen zoeken elke ...ag de lucht af voor een opvoering ...an de Britse luchtcativiteit omdat de ...Geallieerden van plan zijn een vijf-...weeks luchtbombardement te onderne-...men voorafgaande aan de invasie. De ...Duitse luchtverdediging is paraat. Ve-...e vliegvelden die gewoonlijk hun vrije ...dagen in Brussel doorbrachten, zijn ...thans op hun post. Hooggeplaatste ...Duitse commandanten reizen snel langs ...de Belgische kust naar de enorme ka-...zematten in Ostende en het gebied van ...Blankenberg. Zelfs zij moeten zich ...onderwerpen aan het strikte onder-...zoek van de schildwachten omdat kort ...geleden nog een wagen vol terroristen ...werd ontdekt. Er zijn verspieders ach-...ter de Atlantische Wal."

Aneta deelde mede, dat de nazies ...ongerust zijn over de mogelijkheid van ...een invasie in Nederland en dat als ge-...volg daarvan nog meer leden van de ...vroegere Nederlandse strijdkrachten ...worden geïnterneerd. Velen waren ...hiervan uitgezonderd omdat zij belang-...rijke posten bekleedden in het bestuurs-...apparaat of de industrie. De burge-meester van Leiden heeft een speciale evacuatie-commissaris benoemd voorgeval het nodig mocht zijn de burgerlijke bevolking te ontruimen.

Volgens de Britse radio hebben „meer dan honderdduizend inwoners van Sofia de stad reeds verlaten als gevolg van de Geallieerde bombardementen en de algemene nervositeit" (New York, (AP) 9.1).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN ALGIERS.

„Te land: Aan het front van het 5e leger werden nog meer vorderingen gemaakt en op een punt werd onze frontlinie ongeveer 3 kilometer vooruitgeschoven. Nog twee hoogten die uitzicht bieden op de vijandelijke stellingen werden veroverd. Er is niets nieuws te melden van de sector van het 8e leger.

In de lucht: Gisteren werden de haven en spoorweg-installaties te Ancona aangevallen door middelzware bommenwerpers. Rollend materiaal en motorvoertuigen in het gebied van Aguila werden aangevallen door gevechtsbommenwerpers. Een vijandelijk vliegtuig werd vernield en een onzer toestellen wordt vermist" (Algiers, (AP) 10.1).

JOEGOSLAVISCH COMMUNIQUÉ.

„In West- en Midden-Bosnië vinden hevige gevechten voortgang tegen Duitse fuseliers, gemotoriseerde troepen en tankeenheden, die uit vijf verschillende richtingen trachten door te breken in het bevrijde gebied.

In Serbië werd een Tsjetniks-brigade op beslissende wijze verslagen. Er werd veel oorlogsmateriaal buitgemaakt. In Macedonië zijn onze eenheden gewikkeld in succesrijke doch hevige gevechten tegen de Duitse troepen. Eenheden van de 1e Macedonische brigade versloegen een Bulgaarse strijdmacht. 20 Vijandelijke soldaten werden gedood en een aantal werd gevangen genomen.

In Slowenië werden meer dan 70 Duitse officieren en manschappen gedood in harde gevechten. In de Sandjak (Bosnië), Montenegro, Herzegovina en in Slowenië gaan onze afdelingen voort met aanvallen op Duitse garnizoens" (Londen, (AP) 10.1).

MOEILIJKHEDEN IN ROEMENIË.

Antonescu heeft den Gouverneurs van Bessarabië en Odessa opdracht gegeven de wegen en spoorwegen, die naar midden-Bosnië leiden, te zuiveren van vluchtelingen. Deze opdracht volgde op een klacht van den Duitsen Ambassadeur Baron Manfred van Killinger, dat de vluchtelingen de Duitsen militaire bewegingen hinderen. Killinger dreigde met „ernstige maatregelen" tenzij de lijnen worden vrijgemaakt. Deze betrouwbare inlichtingen kwamen uit Bucuresti samen met berichting volgens welke steeds mee boeren uit Noord-Roemenië en Bessarabië vluchten met hun gave. De correspondent van „Aksham" te Boedapest zeide, dat zij hun boerderijen verkopen voor enkele honderd dollar in de vrees dat zij die nooit terug zullen krijgen. Volgens hetzelfde bericht zouden de leiders van Roemenië's oppositie-partijen een memorandum aan Koning Mihai gezonden hebben. Hierin drongen zij aan op een uittrede uit de oorlog en het vragen van een wapenstilstand (Istanbul, (AP) 10.1).

TITO ROEPT TOT ALGEMEEN VERZET.

Maarschalk Josip Broz (Tito) heeft in een dagorder een beroep gedaan op alle Joegoslavische officieren en manschappen, die dienen onder de Duitsers of in andere Joegoslavische afdelingen om zich ogenblikkelijk aan te sluiten bij het Bevrijdingsleger. **Men moet zich aanmelden bij de meest nabijgelegen posten van het Bevrijdingsleger.** Tito zeide, dat dit de laatste gelegenheid is voor deze officieren en manschppen om zich los te maken van den vijand en met het Joegoslavische Bevrijdings-leger aan de strijd deel te nemen. (Londen, (AP) 9.1).

OUD-PRESIDENT VAN LITTAUEN OVERLEDEN.

Jonas Budrys, de Littause Consul Generaal in New York, maakte bekend, dat Antonas Smetona, de uitgeweken Littause President, Zondagmorgen in Cleveland overleden is als gevolg van een brand in het huis waarin hij verbleef. Smetona was 66 jaar oud en hoofd van de Republiek Littauen toen deze op 15 Juni 1940 door het Russische leger bezet werd. Hij arriveerde op 10 Maart 1941 in de Verenigde Staten. (New York, (AP) 9.1).

Het nieuws van vandaag.

„De uitslag van de gehele oorlog is afhankelijk van de huidige slag aan het Oostfront aldus verklaarde een Duitse militaire zegsman volgens Zweedse briefschrijvers in Berlijn. Het Duitse Hoofdcommando schijnt namelijk volkomen verrast door de macht der Russische heirscharen en de snelheid waarmede de laatste verrichtingen door het Rode leger werden uitgevoerd. In schitterende coördinatie vechten de troepen van de Generaals Vatutin en Konev in de Oekraïne. Duitse verbindingslinies worden overal doorgesneden en de gedesorganiseerde nazie-horden worden in de pan gehakt.

Na de omsingeling van Kirovograd werden de 6 Duitse divisies die de stad verdedigden spoedig opgeruimd en Zaterdag werd deze belangrijke stad door de Russen genomen, zodat het gevaar voor de Duitsers in de Dnjepr-bocht weer ettelijke malen is vergroot. In Polen dringen de Russen intussen verder op naar de spoorwegstad Sarny, terwijl in Londen nog besprekingen gaande zijn tussen de Poolse regering en President Benesj van Tsjechoslowakije, die pas uit Moskou terugkeerde.

Uit Moskou wordt nu gemeld, dat een tweede Poolse divisie, die in Rusland gevormd werd, de „Henrich Dumbrovsky divisie", naar het front vertrokken is om tegen de Duitsers te strijden voor een „vrij democratisch Polen".

De Duitse nervositeit stijgt nog voortdurend met het oog op de Geallieerde invasie van West-Europa en mogelijk ook van de Balkan.

In het Westen verwachten de nazies vóór de invasie nog een luchtbombardement van vijf weken. In de Balkan poogt men het verzet der Joegoslavische Partijgenoten te breken met een offensief uit vijf richtingen, dat evenwel krachtig door de mannen van Tito bestreden wordt. Roemenië heeft steeds meer moeilijkheden.

De Duitsers hebben nu geëist van Antonescu, dat de vluchtende boeren uit Besarabië en andere streken welke direct door de Russische opmars bedreigd worden, van de wegen zullen worden verwijderd. In verband hiermede moet men onwillekeurig denken aan België en Frankrijk in 1940 waar de vluchtende menigten de bewegingen der Geallieerde legers belemmerden.

Het 5e leger in Italië is volgens de laatste berichten nog 3 kilometer gevorderd in de richting van Cassino. De Geallieerde luchtmacht bombardeerde tijdens het weekeinde doelen in Joegoslavie en Italië. Een der voornaamste doelen was Pola, een grote voorraadhaven welke door de Duitsers gebruikt wordt om hun divisies in de Balkan van het nodige te voorzien.

VORDERING OP NIEUW BRITANNIË.

De Noordamerikaanse mariniers op Kaap Gloucester, Nieuw Britannië zetten hun opmars naar het binnenland gestadig voort. Een communiqué van Generaal MacArthurs Hoofdkwartier op Nieuw Guinea zeide, dat de mariniers een belangrijke hoogte veroverd hebben op ongeveer 3 kilometer ten Zuiden van hun oorspronkelijke landingsplaatsen. De mariniers zouden voortgang hebben gemaakt niettegenstaande een vastberaden Japanse weerstand. Op Nieuw Guinea zelf trekken de Australische troepen voort over het Huon-schiereiland om aansluiting te maken met de Noordamerikanen bij Saidor. De lucht-operaties worden op ...elijk uigebreide schaal **voortgezet** over het gehele front in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan. Noordamerikaanse gevechtsvliegtuigen hebben aanvallen gedaan op de grote Japanse basis te Rabaul. 10 Japanse vliegtuigen werden in luchtgevechten vernield. Een Japanse tanker van 5000 ton werd in de grond geboord en een vrachtschip van 1500 ton werd in brand gezet onder de kust van Nieuw Guinea.

LUCHTAANVAL OP RABAUL.

De radio van Tokio deelde mede, dat 150 Geallieerde vliegtuigen Zondagmorgen een aanval deden op de Japanse basis te Rabaul op Nieuw Britannië. 52 Van deze vliegtuigen zouden zijn neergeschoten en mogelijk nog 19. „Onze verliezen", aldus het communiqué uit het Keizerlijk Hoofdkwartier, „bedroegen 2 vliegtuigen" (New York, (AP) 10.1).

DE LUCHTOPERATIES BOVEN WEST-EUROPA.

De Geallieerde luchtactiviteit boven West-Europa verminderde wat tijdens het weekeinde. Slechts aanvallen door kleine strijdmachten werden uitgevoerd en geen bekendmaking werd nog uitgegeven over verrichtingen van de afgelopen nacht hoewel Radio-Vichy plotseling zweeg waardoor aanvallen in dat gebied wreden te kennen gegeven.

Zaterdagavond vielen Mosquito's het Westen van Duitsland aan. Berlijn zeide, dat de oude stad Aken het doel was. Noordamerikaanse zware bommenwerpers bleven op hun bases sedert de krachtige aanval van Vrijdag op het Zuid-Westen van Duitsland waarbij volgens berichten uit onzijdige bron de „genadeslag werd toegebracht aan de chemische fabrieken van Ludwigshafen". De zware bommenwerpers van de Raf trokken het laatste uit voor de aanval van 5 Januari op Stettin (Londen, (AP) 10.1).

NIEUWE AANVAL OP ROME?

Het Zwitserse Telegraafagentschap zeide in een bericht uit Milaan, dat Zondag een nieuwe aanval is gedaan om Rome, waar woonwijken zouden zijn beschadigd, en op Fiume waar vele brandbommen geworpen werden en een hospitaal zou zijn getroffen (Stockholm, (AP) 10.1).

VLIEGVELDEN IN GROOT BRITANNIË.

Groot Britannië heeft meer dan 100.000 ha. aan vliegvelden en spoedig zullen er geen nieuwe meer kunnen worden aangelegd, aldus werd in Londen bekend gemaakt.

De grote toeneming in aantal en omvang der vliegvelden heeft de hoeveelheid geschikte grond tot een minimum beperkt en het uitbreidingsprogram bijna tot een einde gebracht. Het aantal vliegvelden is echter een geheim (Londen, (AP) 10.1).

VERMISTE VLIEGER EVENAARDE HET NOORDAMERIKAANS RECORD.

Een zegsman van de Noordamerikaanse Marine deelde mede, dat in de Stille Zuidzee nog gezocht wordt naar Majoor Gregory Boyington, een vlieger van de marine, die op 3 Januari boven de Japanse basis te Rabaul zijn 26e vijandelijk vliegtuig neerschoot. Dit is gelijk aan het record, dat bereikt werd door Majoor Joe Foss en Kapitein Eddie Rickenbacker (in Wereldoorlog I). Guadalcanal, (AP) 10.1).

„Kleine naties op haar eigen plaats".

De trots van kleine natiën.

Harrison Thomson tekent de betekenis van een kleine natie, Tsjechoslowakije, in de Europese geschiedenis.

Wij mogen er trots op zijn lid te zijn van een kleine natie. Reeds vaker is hierop de aandacht gevestigd. Bij de laatste grote conferenties is er ook weer over de kleine naties gesproken en in zijn radio-rede tot Curaçao heeft Minister Kerstens kort geleden sprekende over de Herstelconferentie te Atlantic City eveneens een toespeling gemaakt op de kleine naties. Wij moeten het niet naar de andere kant overdrijven, aldus sprak ongeveer de Minister, en nu ook weer niet gaan doen als waren er geen grote mogendheden meer. De kleine naties moeten haar plaats weten, vond de Minister zeer terecht.

Dit is ongetwijfeld een wijs woord en gesproken op een verstandig ogenblik, want wie kennis neemt van het reclame-materiaal, dat de verschillende Verenigde Volken de wereld in sturen, komt inderdaad tot de conclusie, dat vele propagandisten inderdaad in hun ijver denken, dat hun land het Kanaan der wereld is. Zouden de volken geloof hechten aan wat deze propagandisten vertellen (hetgeen ze natuurlijk niet doen), dan zou een nieuwe wereldoorlog voor de deur staan. Er zijn vele landen, vele kleine en enkele grote, en die zullen elkander moeten leren vinden, want de Herstelconferentie is op zichzelf al een bewijs, dat de internationaliteit van onze samenleving na de oorlog nog zal toenemen, hoezeer ook het nationale sentiment door deze oorlog een frisse en hernieuwde stuwkracht heeft gekregen.

Daarom zijn wij zo blijde, dat Minister Kerstens dit wijze woord heeft gesproken en 'caveant propagatores!' — dat de propagandisten op hun hoede zijn.

En toch is en blijft het goed dat ook deze propagandisten de aandacht blijven vestigen op het belang van de kleine naties. Uit wat wij hierboven schreven, blijkt wel, dat onze mening zeker niet enghartig is en dat wij menen, dat alleen ons land, of bijvoorbeeld alleen de kleine naties van belang zouden zijn. De grote landen zijn er en blijven er en in de wereldpolitiek zullen de kleine zich naar de grote moeten richten. Dat is de lijn der geschiedenis en er is niet de minste reden aan te nemen, dat de geschiedenis andere lijnen zal gaan volgen. De kleine naties moeten, aldus nogmaals in het kort, Minister Kerstens in zijn zo verstandige rede, haar plaats weten.

Welke is dan die plaats?

En hier kunnen wij als antwoord allereerst de aanhef van ons artikel herhalen en zeggen, dat wij trots zijn lid te zijn van een kleine natie. Immers, diezelfde lijn der geschiedenis, die door geen oorlogen verwrongen wordt, doet zien, dat in bepaalde opzichten de kleine naties veel belangrijker zijn dan de grote.

Wat materiële dingen betreft, treden de grote naties immer het eerst naar voren. Hiermede zeggen wij niet, dat de grote naties slechts een materialistische grootheid hebben. Zij hebben meer: de Engelse letterkunde is een van de rijkste ter wereld; de Chinese wijsbegeerte hebben wij nog dezer dagen naar haar grootheid belicht; wat Rusland voor de beschaving van Oost-Europa betekent zou slechts in grote trekken in een afzonderlijk artikel kunnen worden afgemaald; de Verenigde Staten zijn nog te jong om in dit opzicht te worden vergeleken met de andere Grote 3, maar de energie en breedheid van levensblik van dit land stemt ieder verbaasd.

Materialistische beschaving vindt men in kleine landen ook, al schijnt die tijd voorbij. De climax der Vlaamse nijverheid behoort tot het verleden en de wereldmarkt is sedert lang uit Amsterdam weg. Culturele beschaving „Kleine naties op haar eigen plaats" 2. hebben deze kleine landen en wanneer men die van de kleine naties met die der grote naar verhouding gaat vergelijken, ziet men dat de kleine de grote vaak overtreffen. De roeping der kleine naties ligt in haar culturele zending. Geen land heeft beter het volksbewustzijn, het nationale sentiment bewaard dan het kleine. Het grote land ook wel, maar onder hoeveel gemakkelijker omstandigheden. Het zijn de kleine landen, die regelmatig onder de voet gelopen werden, de kleine die ingelijfd werden in Middeleeuwse verzamelrijken, wier volken het natie-besef hebben bewaard.

Wij lazen dezer dagen een boek van **S. Harrison Thomson: Czechoslovakia in European History,** uitgegeven door de Princeton Universiteit ($ 3.75). Dit is een van die kleine naties. Men kan erover redetwisten of de schepping van Tsjechoslowakije gelukkig is geweest. Sommige deskundigen zijn van oordeel van niet, maar ten aanzien van dit land is zeker niet die blunder gemaakt, welke gemaakt werd bij de grensregeling van Balkanlanden, al geldt ook bij Tsjechoslowakije, dat heterogene delen werden saamgevoegd: Tsjechië immers stond in nauwe relatie met het Heilige Roomse Rijk der Duitse Natie, omdat de Tsjechische koning sedert de 12e eeuw de titel van Schenker van Zijne Verhevene Majesteit den Duits-Roomsen Keizer was en als zodanig keurvorst (De Keizer had evenwel geen jurisdictie in de souvereine Tsjechische staat en zelfs waren de verbonden, welke de Keizer sloot, niet bindend voor Tsjechië). Het andere bestanddeel, Slowakije, kwam omstreeks dezelfde tijd bij Hongarije en tot 1918 is het onder de Magyaarse kroon gebleven, ofschoon het eveneens een zekere souvereiniteit genoot.

Twee delen dus, die krachtens hun verbintenis met andersoortige cultuurspheren, zelf ook geheel anders werden. Beide landen hebben meer dagen van verdrukking dan van vrijheid meegemaakt. Maar zij bleven bestaan. Zij bloeiden op. De palmen groeiden onder de verdrukking, want de Tsjechische en Slowaakse cultuur en beschaving werd tot de eerste van de wereld (het was het enige land, waaromtrent nimmer een klacht is binnengekomen bij de Volkenbond, naar wij eens lazen).

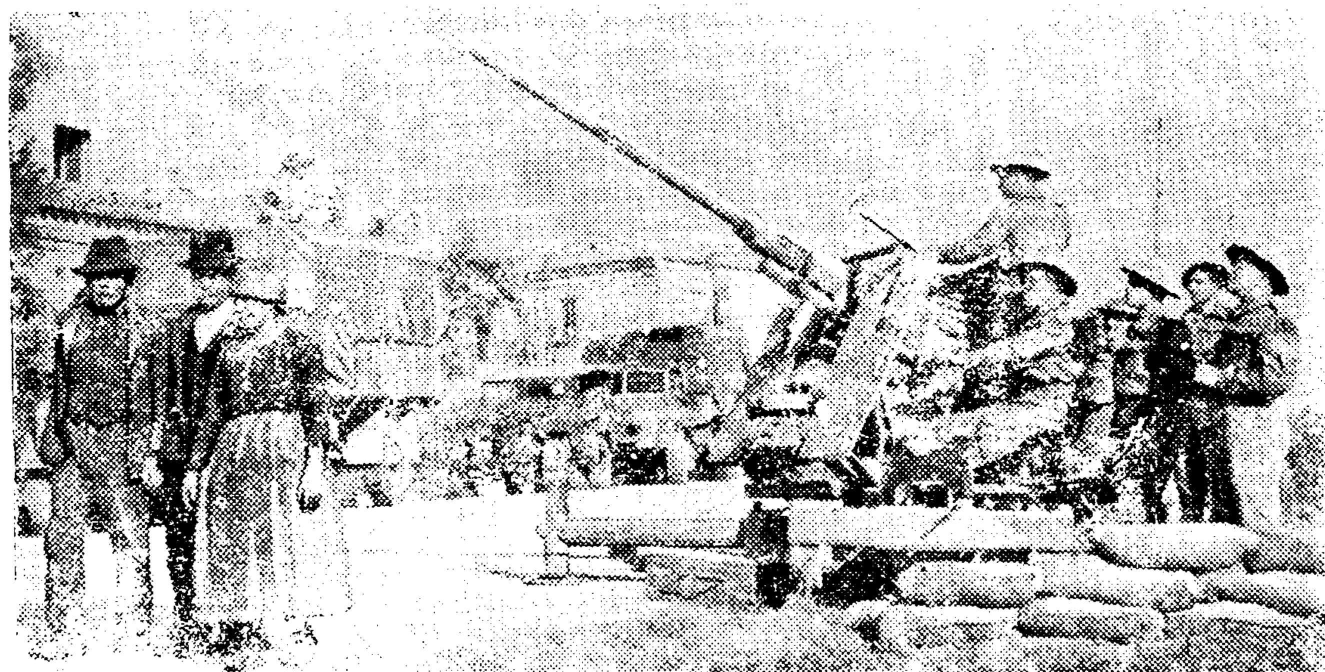
Ongeveer 1000 jaren lang hebben de beide zusternaties om haar bestaan moeten vechten, en om een Tsjechisch geschiedkundige, Frans Palacky te citeren: „De Tsjechische geschiedenis bestaat hoofdzakelijk uit de voortdurende strijd tussen de Duitse en Slavische elementen" — een bewering, die met het Sudetenland nogmaals gestaafd werd.

Hoe erg een oorlog ook zij, wij menen toch dat het juist deze oorlog is geweest, die de betekenis van de kleine naties heeft doen zien. Voorheen leefden of stierven kleine naties bij de gratie der groten, gelijk onze eigen histo-

rie bewijst: in 1815 werd het Verenigde Nederland om opportuniteitsredenen der grote mogendheden gesticht en toen de opportuniteit in haar tegendeel verkeerde, werd het land ook weer even rustig in tweeën gedeeld. De stichting van landen als Bulgarije, Albanië en Joegoslavië in 1918 kan precies zo verklaard worden.

De rivaliteit tussen kleine naties is immer groot geweest en dat was vaak haar ongeluk. Reeds in 1278 deed de Tsjechische koning een beroep op zijn Poolsen confrère om zich te verenigen tegen den Duitser, gelijk in 1939 Eduard Benes onder de dreiging van München voorstelde (te laat) aan Josef Beck, Minister van Buitenlandse Zaken van Polen. In haar politiek zijn de kleine naties immer ongelukkig geweest. Dit was te begrijpen, want de politiek der groteren was altijd machtiger en dan moesten zij buigen of barsten. Maar haar plaats en betekenis bleven. Dat er thans een boek verschijnen kon over de beteken is van een klein land „in European history" is een goed teken: het ware te wensen dat iemand een soortgelijk boek over Nederland schreef.

Teveel werd de vaderlandse geschiedenis tot nu toe beschouwd als een onderonsje en te weinig werd gezien, dat elk land slechts een deel van het geheel is. Minister Kerstens heeft wijs gedaan hierop te wijzen: elk land heeft zijn eigen plaats. **En op die plaats is** het belangrijk. Wie lid is van een kleine natie kan trots zijn, want voor het hooghouden van traditie, voor het koesteren van nationale sentiment, voor het telen van **vaderlandsliefde** — een deugd, die ons door de Christelijke godsdienst geboden wordt —, voor het leren van opofferingsgezindheid ten bate van het nationaal belang, voor dit alles waren de kleine naties immer betere haarden dan de grote naties, juist omdat ze zo vaak vertrapt werden.

Het geschut der Geallieerden in een Italiaans dorp.

Curaçao

25-JARIG JUBILEUM.

Het is heden 25 jaar geleden, dat de meisjesschool van de Parochie Santa Famia plechtig werd ingewijd. 25 Jaar lang werd door de Zusters van Roosendaal op deze school aan de kinderen van Curaçao onderwijs gegeven en werd de opvoeding van het katholieke meisje hier op krachtige wijze bevorderd. Deze school werd een zegen voor de parochie van Santa Familia. Hoe er in een tijdsloop van 25 jaar veel gebeuren kan, blijkt wel uit de geschiedenis van de stichting van deze school werden bijeengebracht door de kinderen van Nederland. Hierover laten wij een stuk volgen uit het boek dat uitgegeven werd bij het Gouden Jubileum der Dominicanen: Missie op Curaçao W.I.

„En als wij nu nog een kort verslag laten volgen van wat de Missie sinds 1913 voor het onderwijs heeft gedaan, dan is dit niet om verantwoording af te leggen van het nuttig gebruik van het hoger subsidie, maar alleen ten bewijze hoe de aalmoezen der liefdadigheid in samenwerking met een bijdrage uit de koloniale kas wonderen kunnen werken. En tevens om er de nadruk op te leggen dat bij een eventuele klacht over de minderwaardigheid van het biezonder onderwijs — welke trouwens meermalen vals is gebleken — de schuld daarvan geheel op het Bestuur zou terugvallen. In een korte spanne tijds na 1913 werden op tien van de achttien Statiën der Missie of geheel nieuwe scholen gebouwd, hier en daar zelfs met nieuwe woonhuizen voor de onderwijzeressen of werd een grote uitbreiding aan de reeds bestaande gegeven. Bij de bouw diende het oude type van omstreeks '70 niet meer ten voorbeeld maar werkte men naar de striktste eisen van de moderne tijd. Een totale ommekeer ten goede valt er waar te nemen ook wat de schoolmeubelen en leermiddelen betreft. Zelfs was men er op bedacht om op de hoofdplaatsen der eilanden de gemengde scholen te vervangen door aparte scholen voor jongens en meisjes. Op de eilanden Aruba en Bonaire verrezen in 1915 twee jongensscholen die een uitgave van meer dan een halve ton gouds eisten maar nu ook wedijveren kunnen met veel schoolgebouwen in het Moederland. Nog rest er een niet te overziene arbeid op onderwijs gebied. Daarom alleen durfde de Apostolisch Vicaris zulk een krachtig beroep doen op de liefdadigheid van Neerlands katholieken in 1917. Maar dit vertrouwen is dan ook niet beschaamd geworden. Deze bede om hulp viel samen met het vertrek van den missionaris, den Zeereerwaarde Pater M. Dahlhaus, die om gezondheidsredenen repatrieerde. De omstandigheden waren hem gunstig. Immers, de couranten hadden ons reeds gemeld van een opleving der Missieactie onder de Katholieken van Nederland om krachtiger steun te verlenen aan de geloofsgenoten der Overzeese Bezittingen. Het Doorluchtig Episcopaat gaf den missionaris dan ook bereidwillig toestemming tot het inzamelen van giften. Groots werd de actie toen opgezet. De katholieke bladen en de verspreiding van duizenden circulaires baanden de weg. Ook van de hulp der kleinen werd gebruik gemaakt. Op initiatief van een der ijverolste medewerksters, Mevrouw M. v. d. AA. geb. Waterschoot van der Gracht, trokken de kinderen door katholiek Nederland met hun prikkaarten onder de leus: „het Nederlandse kind voor het Missie-kind". Achter de kleinen drongen de groten aan. Er vormde zich een Comité welks namen hier mogen volgen als blijk van erkentelijkheid:

Mgr. G. E. Jansen, Geh. Kamerheer van Z. H. den Paus, Deken van Amsterdam.

Mgr. Dr. J. E. H. Menten, Huisprelaat van Z. H. den Paus, Pastoor, Deken van Maastricht.

Mgr. Dr. A. C. M. Schaepman, Huisprelaat van Z. H. den Paus, President van het Groot Seminarie Rijsenburg.

Hoogeerwaarde Pater Ant. Ter Maat, Provinciaal der Dominicanen in Nederland.

Zeereerwaarde Pater Constantius Suermondt, S. Th. Mag., Reme.

Zeereerwaarde Frater Radulphus, Superior Generaal der Fraters van Tilburg.

Zeereerwaarde Moeder Maria Theresina, Algemeen Overste der Zusters van Liefde te Tilburg.

Mevrouw J. Bosch van Oud Amelisweerd, geb. Blankenheym, Utrecht.

Jhr. Mr. G. E. M. Von Fisenne, 's Gravenhage.

Mr. J. N. J. E. Heerkens Thijssen, Haarlem.

Mr. C. F. A. Hoogeweegen, Rotterdam.

D. Baronesse Von Hövell Tot Westerflier geb. Jkvr. van der Does de Willebois, 's Hertogenbos.

E. E. M. Laane, Geh. Kamerheer van Z. H. den Paus met Cappa en Spada, Bergen op Zoom.

Jhr. Mr. Ch. J. M. Ruys de Beerenbrouck, Maastricht.

Mevrouw M. Schölvinck-Westerwoudt, Amsterdam.

E. L. A. Baron Van Voorst tot Voorst, Groningen.

Mr. A. Baron Van Wijnbergen, Arnhem.

Pater G. J. M. Dahlhaus, Missionaris van Curaçao, Pastorie, Neerbos.

Mevrouw M. an der Aa-v. Waterschoot v. d. Gracht „Regina Coeli" Scheveningen, Secretaresse en Penningmeesteresse.

Dit achtenswaardig Comité beijverde zich door middel van een rondbrief aan alle besturen van scholen, pensionaten en verenigingen attentie te wekken voor de ondernomen kinder-campagne. En deze krachtige oproep klonk niet in een woestijn. Van alle kanten kwamen adhaesie-betuigingen in. Nóg werden, misschien ten overvloede, prijzen uitgeloofd ter aanmoediging van de kinderen hetwelk mogelijk werd gemaakt door een rijke toezending van allerlei artikelen vanwege fabrikanten, boekhandelaren enz. enz.

Dat onder zulke voortekenen de inzameling moest slagen, wie twijfelt eraan? Met een hart vol dankbaarheid mocht dan ook bij het einde der campagne de Bisschop van Curaçao aan de weldoeners schrijven dat de collecte de verrassende som van *f* 100.000 had **opgebracht.**

Dit aanzienlijk bedrag, waarvan een gedeelte dienen moest tot dekking der lopende schulden, bleef nog belangrijk genoeg om in een grote behoefte van sinds jaren te voorzien. **In een wijk van het stadsgedeelte, waar juist een nieuwe parochiekerk was gebouwd, kwam nu ook een school tot stand, waarvan dezelfde missionaris die aan het hoofd der beweging in Nederand had gestaan, den bouwheer mocht zijn. Deze school die aan alle eisen voldoet werd op 10 Januari 1919 ingewijd en dadelijk in gebruik genomen. Zij staat daar als een monument der onsterfelijke Charitas van de Katholieken in Nederland.**

Maar zij is ons een les dat er niet blijvend op eenzelfde krachtinspanning der liefdadigheid mag gerekend worden".

Het Nederlandse kind zij dan ook bij deze herdenking niet vergeten. Nu de Nederlandse jeugd zo zwaar getroffen is, past het de Curaçaose jeugd met dankbaarheid terug te zien op deze actie van 25 jaar geleden en laat de Curaçaose jeugd heden beloven het Nederlandse kind te hulp te snellen zo het hulp behoeft in de tijden, die komen gaan. Wel profetisch waren de woorden: „Maar zij is ons ook een les, dat er niet blijvend op eenzelfde krachtinspanning der liefdadigheid mag gerekend worden." Neen, nu wordt er gerekend op een krachtinspanning van de Curaçaose jeugd voor de Nederlandse jeugd.

OPENING CANTINE BATTERIJ RIFFORT.

Zaterdag om 17 uur werd op officiële wijze de nieuwe Cantine van de Batterij Riffort in gebruik gesteld. Aanwezig waren o.a. de Heer Ir. Joannes F. Groote en enkele hooggeplaatste officieren.

De Artillerie-Commandant Kapitein B. Stark hield een korte toespraak waarbij hij de cantine overdroeg aan den Commandant **van de Batterij Riffort, Onder-Luitenant Hameling.** Hierbij zeide Kapitein Stark, dat dit weer een nieuwe bijdrage is aan de defensie van Curaçao. De mannen die in het Riffort dienst moeten doen zullen daar de nodige afleiding en rust kunnen genieten na verrichte taak, zo zeide hij. Verder hoopte de spreker, dat deze nieuwe cantine de kameraadschap van de manschappen nog zal bevorderen. Speciale dank werd gebracht aan den Luitenant ter Zee 1e klasse Huug Corsten en den Luitenant ter Zee 2e Klasse J. de Goederen, den leiders van O. en O., aan wier toedoen het voornamelijk te danken is dat deze cantine er gekomen is.

Ook tot den Commandant van de Burgerwacht, Marie A. J. Voncken, richtte de spreker zich, om te verklaren, dat deze cantine eveneens ten dienste staat van de mannen van de Burgerwacht.

Hierna werden enkele verversingen aangeboden en werd een rondgang gemaakt door het gebouw, dat keurig is uitgevoerd door den Heer B. van der Hoeven in opdracht van Openbare Werken. Ook het interieur werd door den Heer Van der Hoeven uitgevoerd.

STEEKPARTIJ TUSSEN KINDEREN.

Van de steekpartijen, die het afgelopen weekeinde gehouden zijn, is ons slechts één geval ter ore gekomen. Dit betrof twee kinderen van 12 jaar, een jongen en een meisje op Soto. Ze gingen benzine halen, kregen ruzie en het meisje nam een scherf van een fles, waarmede ze den jongen zodanig toetakelde, dat hij een wonde in de buikstreek kreeg. De jongen moest met uitpuilende ingewanden in het hospitaal worden opgenomen.

Pater Mölhmanns artikel was op tijd. Slechts zij in dit verband nog gewezen op de kudden verwilderde honden, die het des avonds onveilig maken in buurten als Otrabanda. Ons is een geval bekend geworden van iemand, die hier dezer dagen werd aangevallen door een kudde wilde honden. De man kon zich de dieren moeilijk van het lijf houden en tenslotte werd hem een stuk uit de broek gereten. Omstanders snelden toe om den man te bevrijden. Zulke tonelen komen elke maal voor.

VERENIGINGSNIEUWS.

K.S.C: Uitslagen: Western Stars — Tropiaals 0—0.

Centrum Sta. Rosa — De West: niet opgekomen.

Veritas: Woensdag aanstaande om 17.30 uur in de Bisschoppelijke Nijverheidsschool lezing van Mevrouw Aura Henriquez-Con.

DE LAATSTE MAAND WAS EEN GOEDE MAAND.

Maand overzicht December 1943.

Het R.K. Zeemanshuis aan de Klipstraat trok ook in de laatste **maand** van het jaar de belangstelling van duizenden zeevarenden van Koopvaardij en Marine. 4683 bezoeken werden er gebracht, waarvan een kleine duizend door Engelse zeelieden en 2000 door Noordamerikanen. In het hotelbedrijf was het betrekkelijk stil, slechts 21 zeelieden afkomstig van **Nederland en Groot-Britannië** logeerden er. Het aantal logiesdagen was 401. **Van het restaurant werd druk gebruik gemaakt.**

Op Sinterklaasavond bracht de Heilige Bisschop van **Spanje zijn bezoek** aan de zeelieden. In het overvolle Zeemanshuis behoefden zijn **knechten niet** van de roede gebruik te maken.

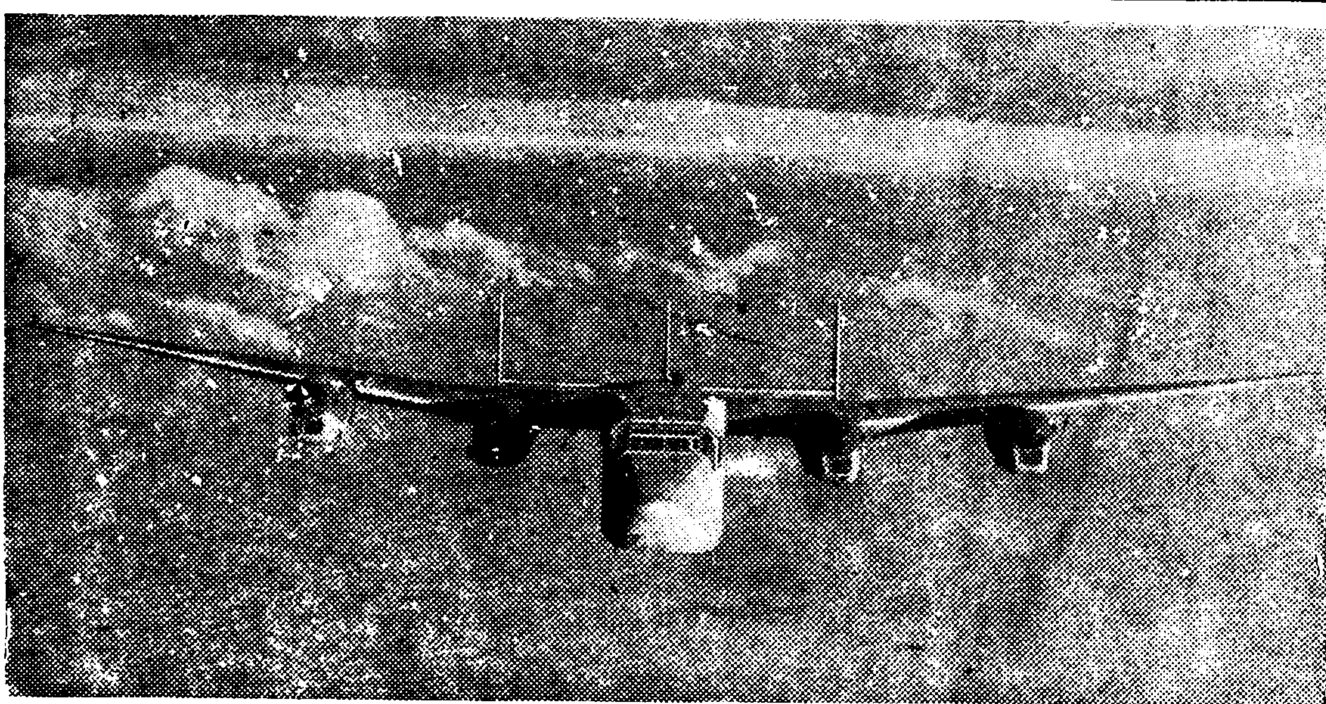
Behalve de beide Kerstavonden, die als zeldzaam geslaagd mogen worden beschouwd, werd tot speciale ontspanning gegeven een biljartavond en de Oudejaarsavond met kaarten en de traditionele oliebollen. Van begin **November** af werden schepen met Kerstpakketten voorzien. De sympathie **van de** burgerij voor de zeevarenden was **groter** dan ooit, gezien de vele **giften in** natura, maar meer nog de vele en **grote** stortingen in geld ten behoeve van onze Kerstactie. Dank den velen gullen gevers hebben alle **zeelieden aan wal,** ook op vele schepen een prachtig **Kerstfeest kunnen vieren.** **Vele zeelieden hebben het** op omstreeks **Kerstmis aan** hun kerkelijke **verplichtingen kunnen** voldoen. Aan het Kerstontbijt **zaten meer dan 80 zeelieden, die allen de nachtmis hadden bijgewoond.**

PRESIDENT ROOSEVELT MAAKT ZIJN REDE GEREED.

President Roosevelt werkt thans aan de rede, welke hij voor het Noordamerikaanse Congres zal houden over de „Staat van de Unie". Waarschijnlijk zal dee rede Dinsdag gehouden worden (Washington, (AP) 9.1).

80 SCHEPEN IN GIBRALTAR.

Het DNB meldde uit La Linea, dat een krachtig geëscorteerd convooi van ongeveer 80 schepen Zaterdag te Gibraltar arriveerde uit de richting van de Atlantische Oceaan (Londen, (AP) 9.1).

De Avro York in de lucht. De Avro York is het nieuwste transportvliegtuig van Engeland.

Staten van Curacao

Vergadering op WOENSDAG, den 12den JANUARI 1944, des avonds te

8 uur.

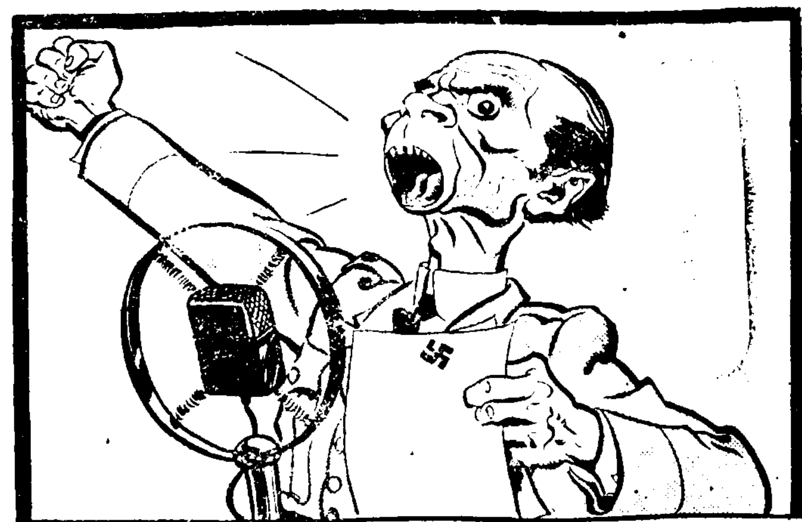
TE BEHANDELEN ONDERWERPEN:

1o. Ingekomen stukken.

2o. Ontwerp - landsverordening houdende verhooging van het presentie-geld van de leden der Staten van Curacao, alsmede toekenning van een toelage voor representatie aan den Voorzitter der Staten (1943—1944—66).

3o. Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de landsverordening van den 31sten December 1942 op de invordering van directe belastingen (P. B. 1942 No. 248) (1943—1944—77).

De Griffier,
G. J. FERGUSON.

WE'VE GOT TO TAKE IT!.

Buitenland.

NOG MEER VOORDELEN VAN HET SCHROEFLOOS VLIEGTUIG

De Noordamerikaanse leger-luchtmacht heeft bekend gemaakt, dat een der voornaamste bezwaren bij het gebruiken van een nieuw wapen tegen den vijand — de noodzaak om het personeel te oefenen in de bediening ervan — vermeden is met het revolutionnaire schroefloze gevechtsvliegtuig. Brigadier Generaal B. W. Chidlaw, Hoofd van de Afdeling Materiaal van de Noordamerikaanse leger-luchtmacht, deelde dit mede bij het bespreken van enkele kenmerken van het nieuw soort vliegtuig [zie „Dagblad Amigoe di Curaçao" van Zaterdag jl. — Red.].

Voor de radio gaf Generaal Chidlaw enkele zijner indrukken weer bij het besturen van het vliegtuig. „Ik vond, dat het als de meeste bestaande vliegtuigen reageert. Zijn mogelijkheden wat betreft snelheid en praestaties op grote hoogte zullen het kostbaar maken voorgevechtsdoeleinden. Onze vliegers zullen geen moeite hebben met deze vliegtuigen om te gaan."

Chidlaw zeide twee verschillende sensaties te hebben gehad bij het besturen van het schroefloze toestel: het ontbreken van geluid en het ontbreken van trillingen. Hieraan voegde hij toe: „Ik wil niet zeggen, dat het vliegtuig geluidloos is of dat het zich met de snelheid van het geluid voortbeweegt. Doch de weglating van de propellers en het feit, dat de stuwkracht van achteren geschiedt, maken het stil in de stuurhut. Een der oorzaken van afmatting bij den vlieger is de trilling van de lucht, welke door de schroeven veroorzaakt wordt, en het gedonder van de vliegtuigmotoren. De afwezigheid van trillingen moet verschillende voordelen opleveren, waardoor het vliegtuig gemakkelijker bestuurd kan worden, vooral bij formatie-vliegen. Hierdoor zullen ook de structuur, machinerieën en instrumenten minder snel geforceerd en versleten worden" (Washington, (AP) 9.1).

WANHOOPSDAAD VAN SCHMIDT.

Het Zweedse nieuwsblad „Morgontidningen" meldde in een bericht uit Bern, dat Luitenant Generaal Schmidt, de Duitse Bevelhebber der pantserstrijdkrachten, zich doodgeschoten heeft nadat zijn troepen gedwongen werden zich terug te trekken uit Korosten (Rusland) (Stockholm, (AP) 9.1).

„MIJN NEEF STALIN".

Radio-Berlijn zeide — blijkbaar in een bericht uit Rome — dat Koning Vittorio Emmanuele Stalin begiftigd heeft met de Order van Annunziata. Hierdoor wordt Stalin „neef van den koning". Deze decoratie is de hoogste onderscheiding, welke door het Italiaanse vorstenhuis verleend wordt (New York, (AP) 9.1).

HET NEDERLANDSE KLOOSTER OP TRINIDAD

Een mooie missiepost van Nederlandse oorsprong.

Uit de 'Port-of-Spain-Gazette' vernemen wij, dat Zijne Hoogwaardige Excellentie Mgr. Finbar Ryan O. P., aartsbisschop van Port of Spain, Trinidad, drie Benedictijnen aldaar tot priester gewijd heeft. Twee hiervan zijn Nederlanders: Dom Anselmus van der Heydt O.S.B. en Dom Paul van der Eijnden O.S.B., de derde is een Chinees die bij de Nederlandse missionarissen werd opgeleid Dom Chrysostomus Lee Sing O.S.B.

Eerstgenoemde Pater van der Heydt heeft nog een oom in hetzelfde klooster, Dom Odo van der Heydt, die aldaar sub-prior is.

De Prior van het klooster, Dom Huug van der Sanden O.S.B. was aanwezig bij de plechtigheid, evenals vele Noordamerikaanse aalmoezeniers en officieren, die op Trinidad gelegerd zijn. Bijna alle officianten gedurende de plechtigheid waren Nederlanders. De aartsbisschop zeide in Zijn preek, dat velen thans in bezet gebied niet tot priester gewijd kunnen worden en dat Hij daarom verheugd was op vrij grondgebied mensen van bezette landen tot de hoogste waardigheid van priester, te mogen wijden. Ook beklemtoonde Zijne Hoogwaardige Excellentie het belang van inheemse priesters.

In de priorij van Mount St. Benedict zijn behalve paters thans ook enkele inheemsen van Trinidad, waaronder twee kleurlingen en een chinees. Dit bindt de priorij nog meer met het volk. Ook is er thans een klein seminarie geopend, waar reeds 6 studenten zijn. Dan is er nog een internaat voor jongens, die studeren voor de Engelse acten.

NOG 10 JAPANSE SCHEPEN VERNIELD.

Noordamerikaanse duikboten in wateren van de Stille Oceaan en het Verre Oosten hebben nog 10 Japanse schepen vernield. Dit werd bekend gemaakt door de Noordamerikaanse Marine. Hiermede is het totale aantal vernielde Japanse schepen gebracht op 546.

AANVAL OP MILI.

De Noordamerikaanse Marine deelde mede, dat duikbommenwerpers van de 7e leger-luchtmacht op 7 Januari de atol avn Mili in de Marshall-groep hebben aangevallen. Men ondervond geen weerstand van Japanse gevechtsvliegtuigen. In de avond van 7 Januari wierpen Japanse vliegtuigen bommen op Tarawa zonder de installaties te beschadigen (Washington, (AP) 9.1).

ONS KONINKRIJK.

HOOFDKWARTIER DER DUITSERS IN ARNHEM.

Het hoofdkwartier van Generaal Christiansen is van Hilversum naar Arnhem overgebracht; een groot aantal huizen nabij Arnhem en Oosterbeek zijn door de nazies opgeëist om de staf van Christiansen onder te brengen; de bewoners mogen hun meubels niet meenemen.

LIJST VAN „VIJANDELIJKE ONDERDANEN".

De Nederlandse lijst van „Vijandelijke onderdanen" als bedoeld in artikel 1 lid 5d van het Koninklijk Besluit van 7 Juni 1940 Nr. A6, met de sedert verschenen supplementen, is ter kosteloze inzage van eenieder nedergelegd te Curaçao ter Gouvernementssecretarie, Handelskade No. 24 en te Aruba ten kantore van den Heer Gezaghebber.

Noot: Vennootschappen, personen of firma's op deze lijst of haar supplementen voorkomende, worden als „vijandelijke onderdanen" beschouwd, met wie het derhalve onder meer verboden is, overeenkomsten aan te gaan of handelingen te verrichten zonder voorafgaande toestemming der Curaçaose Commissie Regeling Rechtsverkeer in Oorlogstijd (art. 7 C.R.R.i.o.)

Uit het feit, dat een vennootschap, firma of persoon niet voorkomt op deze lijst, mag echter niet worden afgeleid, dat zij geen vijandelijke onderdaan in de zin der wet is".

DE „ATLANTISCHE MUUR".

Het Nederlandse gedeelte van de „Atlantische Muur" is verre van voltooid, volgens het sluikblad „Vrije Nieuws Centrale". In de omgeving van Zandvoort bv. werd in September 1943 pas een begin gemaakt met de werkzaamheden door het afbreken van 315 huizen.

„LETTERKUNDIG LEVEN" IN NEDERLAND.

De Nieuwe Gids houdt op te verschijnen.

In Augustus 1943 is de uitgave van het letterkundig tijdschrift „De Nieuwe Gids" wegens papiergebrek gestaakt en hiermede is het laatste overblijfsel van het vroegere literaire leven in Nederland verdwenen, schrijft „Oranje".

Aan dit laatste overblijfsel zal volgens velen niet veel verloren zijn gegaan. „De Nieuwe Gids", in 1885 door Willem Kloos, van Deyssel en Verwey opgericht, was de glorie van de literaire hervormers, van „de mannen van Tachtig". Sedert 1900 sterk in betekenis afgenomen, werd het blad na de bezetting nog zwakker en onbetekenender dan het voor 1940 reeds was geworden. Alle medewerkers waren lid van de Cultuurkamer. Zij waren gedeeltelijk de verwaande en onbetekenende naäpers van Kloos, waarvan men reeds wist, dat zij geen al te grote bezwaren tegen het fascisme hadden, en gedeeltelijk onbekende jongeren van twijfelachtig talent.

Geen van de meer belangrijke schrijvers is lid van de Nazi Cultuurkamer zeer tot de teleurstelling der N.S.B.-scribenten, die het gezelschap van een paar fraai klinkende namen wel zouden hebben gewaardeerd, „ideologische geschilpunten" ten spijt.

Men heeft deze „mooie namen" herhaaldelijk getracht te lijmen, echter zonder veel succes. De bekende schrijver Anton Coolen zei, dat hij in een wasserij werkte en geen tijd meer had voor de Kunst, F. W. Bordewijk, de advocaatschrijver, kwam met de onthulling, dat hij eigenlijk altijd een amateur was geweest en dus geen waardig lid van de Cultuurkamer kon zijn. A. Roland Holst gaf, volgens een Nazie journalist, een kwajongensantwoord.

Andere, jongere schrijvers namen een meer actief aandeel in het verzet, zoals Jan Campert, die in Duitsland werd vermoord, en Eduard Hoornik, die is ondergedoken „zonder een schijn van rede" aldus J. A. van der Made in het Nazie-blad De Waag, en nu maar gezocht wordt omdat men wil uitvinden „of hij communist is of volkomen gek".

Aangezien de Duitsers waarschijnlijk tot de eerste bevinding zullen geraken, is Hoornik tot nog toe niet boven water gekomen.

Sedert 1940 is het letterkundig leven in Nederland, uitgedoofd; er verschenen weliswaar talrijke boeken, maar alle waren op de een of andere wijze „volks" of propagandistisch. Door papiergebrek is ook deze stroom gelukkig verminderd en zo kwamen de laatste maanden ook geen werken van N.S.B.'ers meer uit. In Mei 1943 bevatte de boekengids de namen van zegge en schrijve zeven nieuwe literaire werken. Gewoonlijk verschenen er in die maand tenminste tachtig.

Op 12 Augustus is het gehele particuliere drukkersbedrijf officieel stopgezet, slechts kleinwerk, waarvoor speciaal toestemming moet worden verkregen, mag nog worden uitgevoerd. De literaire monden der Nederlandse Nazies zijn dus eindelijk gesloten door gebrek aan papier en misschien, als niet onbelangrijke tweede factor, door gebrek aan Duitse sympathie.

De Nazies hebben thans zelf moeten toegeven, dat de gehele letterkunde van de Nieuwe Orde een failliete boedel is geworden. Dit blijkt ook uit de zes prijzen, die het departement van volksvoorlichting en cultuur uitloofde en waarvan geen enkele naar een van de meer vooraanstaande Nederlandse schrijvers ging. De prijswinnaars waren: Mr. A. Roothaert, R. P. Sybesma, J. J. Uilenberg, Arend Tael, Evert Zandstra en Peter van Andel.

Wij ontvingen.

Economische Berichten, December 1943. Dit maal is het nummer geheel volgeschreven door niet-redacteuren. Het is zeer goed. Mr. Hoogeveen schrijft over de begroting en wijst erop, hoe de begroting voor 1932 nog geen 6½ millioen bedroeg en die voor 1943 bijna 25 millioen, dus ongeveer 4 maal zoveel. Van de huidige begroting gaat bijna 6 millioen als vrijwillige bijdragen voor de oorlogvoering aan het rijk. Jan Rustige onderzoekt de aloë-mogelijkheden en meent dat een proefstation geen gek idee zou zijn. De taak hiervan zou zijn:

Het zal moeten onderzoeken, theoretisch en practisch, welke verbeteringen er in de winning van het aloësap, in de indamping tot hars en in het verkrijgen der alcine mogelijk zijn.

Het zal de bevolking van Bonaire voor moeten lichten, helpend en steunend wegen moeten vinden om de productie der gronden op te voeren en te verbeteren.

Het zal op kunnen treden als centrum van een te stichten coöperatie, waardoor ook de kleine aloëkweker zekerheid van afneming heeft van zijn product tegen een door de markt vastgestelde prijs.

Er zal een laboratorium moeten komen, waar scheikundige en technische proefnemingen gedaan kunnen worden.

Andere artikelen zijn die van E. Karner over de gouddelverij op Aruba; Ir. C. M. Bakker schrijft over het bouwen in de toekomst. Teun Don schrijft over vruchtbaar Haïti en Mr. J. J. A. Ellis over de invloed van internationaal recht op de werking van de Deviezenlandsverordening 1940. Enkele vaste rubrieken en twee vonnissen vullen de rest van dit nummer, dat al het 6e is en zeker een van de meest interessante. Waarom er stukken in het Engels in staan is ons niet duidelijk; wellicht dat dit ook zal verdwijnen nu Elias zijn assisent heeft.

Van de firma S.E.L. Maduro mochten wij een kloeke kalender ontvangen van de Lago Oil and Transport Co. L.T.D. Een duidelijke letter. Voor kantoren een zeer practisch geval.

LAATSTE NIEUWS.

— **Het Duitse** Hoofdcommando deelde mede, dat Russische strijdkrachten gepoogd hebben te landen ten Westen van Otsjavok, een haven aan de Zwarte Zee ongeveer midden tussen de monding van de Dnjepr en Odessa. Dit is 65 kilometer achter het Zuidelijk einde van de Duitse linie. Volgens de Duitsers zou de landingspoging zijn verijdeld.

— **Officieel** wordt bekend gemaakt, dat Generaal Sir Bernard Paget, de nieuwe Opperbevelhebber in het Midden-Oosten, in Caïro is aangekomen. Paget was vroeger Opperbevelhebber van de Britse thuistroepen.

— **Het Duitse** Overzeese nieuwsagentschap deelde mede, dat Russische eenheden Sarny bereikt hebben, 55 kilometer binnen de Poolse grens van vóór de oorlog.

— **Radio-Moskou** deelde mede, dat slechts 30.000 inwoners van Kirovograd, uit een vóór-oorlogse bevolking van 100.000 zielen, de krijg hebben overleefd.

— **Mevrouw Herbert Hoover,** echtgenote van den oud-President der Verenigde Staten, is op 68-jarige leeftijd plotseling overleden.

— **Het Hoofdkwartier** van Generaal Stillwell in China meldt uitgebreide aanvallen op Japanse doelen in China, Birma en Frans Indo China. Een schip van 1200 ton werd in de grond geboord nabij de Zuidoostelijke kust van China. Bij de verrichtingen ging geen enkel vliegtuig verloren.

— **Mihajlo Krek,** een Sloween, is benoemd tot vertegenwoordiger van de Joegoslavische Regering van Koning Petar in de Inter-Geallieerde commissie voor het Middellandse Zeegebied. Krek diende vóór de oorlog in het cabinet van Milan Stoyadinovitsj en in het cabinet van Dragisa Cvetkovic.

— **Het Noordamerikaanse Congres** is weer in zitting na het Kerstreces.

De post voor de mannen aan het front.

Het vijfde leger in Italië vecht tegen regen, modder en een wanhopigen vijand.

Een Amigoe in de hand, brengt vreugde in het land.

STEMMEN UIT BEZET NEDERLAND—VI.

Hoe Nederlanders in bezet Nederland denken! . . .

In een in bezet Nederland verschijnend ondergronds blad lezen wij:

„De redactie van dit blad is van mening, dat ons Nederlandse volk nu reeds, dus midden in de strijd, voor de vraag gesteld moet worden van zijn politieke toekomst. Wat verwacht het Nederlandse volk straks, na de bevrijding, van de politiek?

Ons verzet tegen de Duitse bezetting kan alleen maar beter en sterker worden, als wij voortdurend voor ogen houden, dat wij een eigen volksbestaan willen, dat wij onafgebroken vechten voor vrijheid en recht. Het is dus goed ons nu en dan te bezinnen op de vraag hoe wij de vrijheid en dat recht willen verwezenlijken, zodra wij weer baas in eigen huis zijn. Het naziedom zou de grootste overwinning behalen, wanneer het na zijn terugtocht ons volk achterliet in een toestand van verrotting, in een geestelijke leegte.

Politiek, dictatuur en burgerzin.

Het gevaar is niet denkbeeldig. Brede kringen van ons volk geven tegenwoordig af op de politiek. Een totalitair régime legt een dodende hand op ons. Maar alle politiek is niet totalitair. Integendeel, ware politiek moet niet totalitair zijn, omdat die er zich van bewust is, dat het politieke leven maar één der vele kanten van het bestaan van mens of volk vormt. Grijpt de overheidsmacht naar het geestesleven, naar het familieleven, naar de kunst, dan drukt de hand van den dictator zwaar.

Maar nu het omgekeerde. Iedere gemeenschap vraagt om regeling, om afbakening van belangen, om aanmoediging van dit, tegengaan van dat, kortom om politiek. Het zal de taak zijn van ieder denkend Nederlander en van alle politieke partijen ons volk daar weer open voor te maken. Er zijn vele andere taken te vervullen en één daarvan is de politieke.

De politieke naam voor een volk is „staat". Deze is samengesteld uit regeerders en burgers. Een volk typeert zich zelf door de manier, waarop zijn burgers zich gedragen. Geven zij aan in welke richting er geregeerd moet worden, dan is het regeren mogelijk voor hen, die regeren kunnen. Zwijgen de burgers, dan is er alleen ruimte voor een despoot, zij het ook een verlicht despoot. Dat leert ons de geschiedenis. Alleen wanneer voldoende burgers zich de politieke zaak aantrekken is het mogelijk, het algemeen belang te behartigen. Anders ontbreekt het tegenwicht tegen alle particuliere belangen. Ieder groep immers komt (terecht!) bij de centrale organen pleiten voor eigen standje. Hoe dit „standje" de belangen van de rest beïnvloedt, kan alleen gehoord worden, wanneer de politiek als algemene belangsuiting onder een volk bloeit. Deze burgerzin zal na de oorlog moeten worden aangekweekt.

Politiek en politieke partijen.

Uit het bovenstaande volgt reeds, dat wij de terugkeer van politieke partijen na de oorlog noodzakelijk achten. Wij weten, dat daarmede tevens allerlei oude veten en misverstanden uit hun graf zullen herrijzen, maar wij allen zullen moeten leren samen opnieuw te beginnen en te bouwen, zoals wij thans samen lijden en strijden. Het is goed daarbij te bedenken, dat ook politieke partijen, die tegenstanders zijn, samen de politiek bouwen. Wie de minderheid vormt, heeft o.a. de zware maar prachtige taak hen te beschermen, die „niet aan de macht" zijn.

Wij kunnen in dit artikel niet in algemeenheden blijven steken, dus schuwen wij niet concreet te worden, op gevaar af daarmee de misverstanden op te roepen waarover wij zo juist spraken.

Eén van de moeilijkste punten in het Nederlandse politieke leven is de partijvorming op religieuzen grondslag. Zolang dit bestaan blijft, zullen de naoorlogse twistpunten steeds weer tot politieke discussies aanleiding geven, die dan op niet-politieke wijze gevoerd worden; en, zoals dit in het verleden zo vaak gebeurde, de werkelijke politieke vragen en beslissingen bemoeilijken en soms zelfs geheel naar de achtergrond dringen. Ook op de nodige beweeglijkheid van het politieke leven werkt het storend. Hiermede hebben wij de relatie tussen religieuze wensen en politieke vragen niet ontkend, slechts aan den lezer de vraag voorgelegd of het verband op die wijze, n.l. door partijvorming op religieuze grondslag, tot uiting moet komen.

Eén van de belangrijkste vragen daarbij is bv. de R.K. Staatspartij. Komt die terug? Of niet? Een R.K. Staatspartij, zoals bij ons, practisch alle Katholieken omvat, brengt, gewild of ongewild, daarmee allereerst het onderscheid Rooms en niet-Rooms tot uiting. Dit heeft zijn historische reden en hier ligt een stuk schuld van anderen. Maar zal de R.K. „men" ook na de oorlog nog menen, dat men de publieke zaak het beste dienen kan door een Rooms blok? Of zal men nu weten, dat de Katholieken volwaardige Nederlanders zijn en dus als Nederlanders als een ander staatsburger kunnen zijn, dat de goddelijke dingen niet meer de steun van de georganiseerde politiek nodig hebben? Het antwoord zal onze politiek beheersen. Maar, ook wanneer men de R.K. Staatspartij laat herleven, zal ons volk, hoe moeilijk de politiek daardoor ook wordt, dit hebben te aanvaarden. Wij zijn en blijven een democratie.

Ook de S.D.A.P. was geen volkspartij in den zin dat alles wat socialistisch denken kon behoorlijk er in vertegenwoordigd was. Wanneer R.K. en Prot. niet willen, kan de S.D.A.P. dat niet helpen; maar ook bij de S.D.A.P. kon men vaak een religieus pathos vinden (hoezeer ook door de antithese gewekt of onderscheiden) waardoor deze partij op haar beurt deed, wat zij juist wilde vermijden nl. partijvorming op religieuze grondslag. Dit is echter niet het enige probleem. Behoort nu de doelstelling van een socialistische maatschappij wel of niet veranderd te worden. En wat is dan bv. de inhoud van een agrarisch socialisme? Hier is nog veel op te helderen. Voorts is in de S.D.A.P. de spanning het grootst tussen het streven tot een principieel andere — geëvolutioneerde — maatschappij te geraken en de uit diepe overtuiging gekozen weg der democratie. Men zal hier wel niet uitkomen, maar men heeft toch het apparaat te scheppen om beide elementen zich zelf te laten zijn.

Ook de kleinere partijen staan voor de eis van zelfhervorming en heroriëntering. Ruimte-gebrek dwingt ons helaas kort te zijn. De Vrijheidsbond is (tegen zijn zin) nauw verbonden aan „het bezit" en aan „werkgever". Kan hij daar van los komen, dan is dat tot winst van de liberale gedachte, die zeker nog een toekomst heeft in een samenleving die aan het ordenen niet ontkomt.

De Anti Revolutionnairen staan evenals de R.K. in het bizonder voor de vraag van al dan niet partijvorming op religieuze basis. Aangezien er onder de Protestanten bovendien nog diepgaande theologische verschillen bestaan, is het hier nog moeilijker een religieuze basis te vinden, die niet tegelijk „sectarisch" is. Verder zijn de Anti's vaak (tegen hun zin?) de conservatieven geweest. Men zal zich moeten afvragen, door welke oorzaken hun Calvinisme zo maatschappelijk gebonden werd aan een tevredenheid met de situatie, zoals wij die voor de oorlog kenden.

C.H. en V.D. representeren gedachten, die in de vorige eeuw levend waren, nl. een Christelijke Staat (C.H.) en recht vóór niet dóór den arbeider (V.D.) Kunnen ze er een vorm voor vinden, die nu nog levend is? Of anders de consequenties trekken?

Voor welke verschillende opgaven de partijen ook komen te staan, één hebben zij allen gemeen. Er komt een periode van her-oriëntering, daarin heeft ons volk de leiding der partijen nodig. Zal men zijn interesse voor en belang bij de publieke zaak kunnen tonen zonder direct op een onverkwikkelijke zieltjesjacht te gaan?

Nodig is een sterk volk, dat een sterk politiek besef en sterke roeping voelt. Nodig is niet een sterke man, dat was altijd al een verkeerde leus met een valse klank er in. Bij een sterke man behoorden in de oudheid slaven, in de middeleeuwen horigen en later de verworpenen der aarde. Een volk moet uit sterke burgers bestaan. Zo'n volk kan zijn eigen problemen oplossen en vindt zijn leiders".

ARUBA

POLITIEBERICHTEN ARUBA.

Bedreiging met een halve schaar.

Werd door den bediende van de Rainbow-Room assistentie verzocht aan een politie-patrouille voor een vechtpartij tussen zeelieden in deze gelegenheid. Met gebruikmaking van de gummistok werd de zaak ontruimd. De vechtenden verkeerden allen meer of minder onder de invloed van alcoholhoudende drank.

Werd door den bestuurder van auto 2195-A, genaamd F. C. een portorikijnse soldaat aangereden, welke ter hoogte van het voetbalveld op de rijweg liep. De soldaat werd gewond aan het hoofd en overgebracht naar het Amerikaanse Militair Hospitaal te Savaneta. De bestuurder verklaarde te zijn verblind door een tegenligger, terwijl de soldaten niet terzijde van de weg gingen toen hij signalen gaf.

Verscheen de bestuurder van een huur-auto, 159-H genaamd M. aan de Politiewacht die mededeelde dat hij sedert 21 uur met 2 manspersonen had gereden doch toen er betaald moest worden, waren 2 van deze heren hard weggelopen. De derde, genaamd F. D. werd door de politie staande gehouden en beloofde te zullen betalen ook voor zijn oneerlijke vrienden.

Had een lichte aanrijding plaats tussen luxe auto 817-A. bestuurd door L. N. en een autobus van de E.E.T., 1335-A, bestuurd door S. O. Alleen de luxe auto bekwam schade. De aanrijding was het gevolg van het plotselinge onklaar raken van de voetrem van de autobus, waarvan de bestuurder dus geen schuld treft. De schade werd onderling geregeld.

Deed de manspersoon, genaamd F.G.K., beheerder van het R. K. Militair Tehuis aangifte, dat de benedendeur van het Tehuis was opengebroken geworden en dat een of meerdere personen zich op die manier toegang hadden verschaft. Voor zover kon worden nagegaan werd er niets vermist.

Door het plotselinge stoppen van een autobus van de Mij. „Comfort", genummerd 2278-A, bestuurd door S. reed een Amerikaanse truck tegen de achterzijde hiervan waardoor de bus licht werd beschadigd. De bestuurder verklaarde, wel een hand te hebben uitgestoken, doch misschien had de achteropkomende bestuurder van de truck niet gezien dat de bus ging stoppen, doordat hij zijn arm niet ver genoeg had uitgestoken. De schade wordt door den bestuurder S. zelf gedragen.

Werden door de politie een tweetal jongens op de speelplaats achter de R. K. School van Sint Nicolaas aangehouden, genaamd I. H. en T. K. en als verdacht van het plegen van niet nader te noemen handelingen overgegeven aan de Recherche.

Werd een Amerikaans soldaat in de Bernardstraat nabij de U.S.O. club aangereden door den bestuurder van een vierwielig motorrijtuig (nummer onbekend) die na den soldaat te hebben aangereden, gewoon doorreed. De soldaat, die zwaar gewond was, is per ambulance overgebracht naar het Amerikaanse Militair Hospitaal te Savaneta.

Na onderzoek door de verkeers-afdeling werd te omstreeks één uur nacht door de politie aangehouden en als verdacht van het aanrijden van meerbedoelden soldaat, de manspersoon, genaamd: A.H.B. Na gehouden politieonderzoek bleek, dat B. inderdaad den soldaat had aangereden, doch beweerde, dit op dat ogenblik niet te hebben geweten.

Moest de politie ten huize van zekeren B. wonende Willem de Zwijgerstraat te Sint Nicolaas, alwaar een danspartij werd gehouden, de orde herstellen. In plaats van dansen, was men overgegaan tot een formele vechtpartij, waarbij de manspersoon E. C. bloedend verwond werd aan het hoofd.

Werd door R. W. assistentie verzocht om een beschonken manspersoon, waarschijnlijk genaamd H. uit zijn woning te verwijderen. Bij de komst der politie was deze laatste echter reeds verdwenen, na echter eerst de eigenaar des huizes minshandeld te hebben. Door deze laatste werd hiervan aangifte gedaan.

Deed de manspersoon M. R. aangifte van diefstal van zijn auto genummerd 116-A, welke hij voor ongeveer vijf minuten had achtergelaten nabij de Pincusstore in de Bernardstraat te Sint Nicolaas.

Moest door de politie, op verzoek van den bestuurder van een der bussen van de Mij. „Comfort" een in kennelijke staat van dronkenschap verkerenden manspersoon daaruit verwijderen. Deze manspersoon had tevens met een halve schaar verschillende passagiers bedreigd. Hij werd ter ontnuchtering in bewaring gesteld.

Een surveillerende politie van de [illegible] politie constateerde, dat de deur van het R. K. Zeemanshuis openstond. Achter de bar stond een geopende geldkist zonder inhoud. Daar er vermoeden bestond dat hier ingebroken was, is onmiddellijk de recherche, alsmede de zetbaas in kennis gesteld. Door de politie wordt een onderzoek ingesteld.

Werd door de brug van de Militaire politie B. B. gemeld dat er door kortsluiting brand was onstaan in een autobus, 306-A, staande in de Bernardstraat te Sint Nicolaas, toebehorende aan O.T.

Nederlandse Oorlogsschepen vechten bij Sicilië en Malakka.

Ongeveer negen jaar geleden werden aan de kust van West Java gezamenlijke manoeuvres gehouden door land- en zeemacht.

Het „rode" leger deed een landing in de omgeving van Batavia en deze actie werd gedekt door de bij die oefeningen ingedeelde kanonneerboten, Hr. Ms. „Flores" en „Soemba".

In het nachtelijk duister wisten de beide oorlogsschepen tussen de riffen en vis-seroos door te manoeuvreren en ongemerkt tot vlak onder de kust te komen, waar zij de „blauwe" verdediging met een „welgericht vuur" overvielen.

Het zou negen jaar duren eer de „Flores" en de „Soemba" weer tezamen zouden komen voor een dergelijke actie, schrijft „Oranje" in een artikel.

Ditmaal was het echter geen oefening, doch volle ernst. In die negen jaar was de „Flores" naar Nederland gegaan en had daar de verdediging van de Zeeuwse eilanden tegen de opdringende Duitsers helpen steunen, terwijl de „Soemba" in Indië de terugtocht der geallieerde strijdkrachten uit Zuid-Sumatra naar Java dekte tegen de aanvallende Japanners.

In de Middellandse Zee vond de hereniging van de twee kanonneerboten plaats. Beide waren eerst ingedeeld bij de bescherming van een der grote convooien, welke de landingstroepen naar Sicilië vervoerden en kregen vervolgens tot taak de landing zelf met hun geschutvuur te helpen ondersteunen.

Terwijl de eerste troepen aan land sprongen, drong de „Soemba" tot dicht op de kust in en opende het vuur op de Italiaanse batterijen, waarvan er één al spoedig door een voltreffer buiten gevecht werd gesteld.

Zo dicht was het schip onder de kust gekomen, dat de Italianen naar het strand renden en daar met witte doeken begonnen te zwaaien ten teken dat zij zich aan de Nederlandse oorlogsbodem wensten over te geven.

Op de „Soemba" had men echter geen tijd om op deze vlaggezwaaiers te letten: de drie 15 cm. kanonnen waren reeds naar een ander doel gezwenkt.

Over de heuvels kropen vijandelijke tanks te voorschijn, die de landende geallieerde troepen in de flank bedreigden. Met een goed gericht snel salvo wist de Nederlandse kanonneerboot vernietiging en verwarring te zaaien in deze vijandelijke vechtwagen-afdeling, waarvan de resten zich overhaast terugtrokken.

Op het geallieerde vlaggeschip was het resolute optreden van de „Soemba" niet onopgemerkt gebleven en terwijl de laatste vijandelijke tank haastig achter de heuvels verdween, wapperde van die Britse oorlogsbodem af de gelukwens van den geallieerden bevelhebber: „Well done, Soemba!"

Enige dagen later wist deze kanonneerboot tijdens een der hevige luchtaanvallen, welke de schepen telkens hadden te doorstaan, een Messerschmidt in zee te schieten. Terwijl de „Soemba" de Duitse vliegers oppikte, snelde de „Flores" een door vijandelijke vliegtuigen aangevallen hospitaalschip te hulp en nam deel aan de redding van de overlevenden van deze Duitse heldendaad.

Deze kanonneerboot had evenals haar zusterschip een werkzaam aandeel in de verovering van Sicilië.

Gedurende die actie bombardeerde zij 13 maal vijandelijke strijdkrachten, werd 12 maal door Italiaanse kustbatterijen beschoten, had 31 luchtaanvallen, waarvan verschillende uiterst hevig, te verduren, en bracht in samenwerking met Britse eenheden een vijandelijke duikboot tot zinken.

Bij een der gevechten met de kustbatterijen, kreeg de „Flores" een scherftreffer in de bottelarij, waardoor deze onder water kwam te staan. Nadat deze bergplaats weer was drooggepompt, bleek het dat de etiquetten van alle blikjes waren losgeweekt, zodat tot op heden kok noch hofmeester weten wat zij in het menu te verwerken zullen krijgen als zij een blikje openen.

Deze scherftreffer is niet de enige averij, welke door de beide Nederlandse schepen gedurende deze Siciliaanse actie werd opgelopen; beide oorlogsbodems zijn echter steeds ten volle gevechtswaardig gebleven.

Terwijl de „Flores" en de „Soemba" ter kuste van Sicilië de naam van de Nederlandse zeemacht hooghielden, waren in andere delen van de wereld eveneens eenheden der Koninklijke Marine ononderbroken in actie tegen den vijand. Zo wist wederom een van de Nederlandse duikboten, behorende tot de geallieerde strijdkrachten in de Zuid-West Stille Oceaan door te dringen in de straat van Malakka en daar een Japans vrachtschip van 5000 ton waterverplaatsing tot zinken te brengen. Bij herhaling moeten de Japanners ondervinden, dat hen zelfs in het centrum van het door hen bezette gebied door Nederlandse duikboten ernstige afbreuk wordt gedaan.